

1912 1784

PROVISIONELE REGLEMENTEN

TEGENS

ALLE GEVAAR EN SCHADE

V A N

VUUR en BRAND

Voor het Ressorf van den STAAT der
Vereenigde Nederlanden in 't Over-
quartier van GELDERLAND.

TWEEDE DRUK.

Te VENLO,

by de WEDUW HUB. BONTAMPS, Boekverkoopster.

M D C C L X X I V.

Reglement.

DE EERSTPRESIDEERENDE en andere RAADEN van den HOVE by haar HOOG-MOGENDE in 't Overquartier van Gelderland verordent, allen den ghene die dezen sullen sien, of hooren lesen saluyt; Doen te weten: alsoo in korten tydt op meer als eene plaatse het ongeluk van Brand ontstaan is, en dat haer HOOG-MOGENDE de HEEREN STAATEN Generaal der Vereenigde Nederlanden, tot Conservatie en welwesen van de goede Ingesetene bewoghen synde, by Resolutie van den vyfden July laastleden, hebben goed gevonden, onste gelasten ende t'authoriseren van toefigt te nemen, en forge te draeghen, dat alle precautie allomme in het Overquartier van dit ressort worde genomen, om diergelyke ongelucken van vuur en brandt voor-te-komen, ende den brandt ontstaan synde te kunnen Bluffen, volgens haer HOOG-MOGENDE Resolutie van den sesden February 1732 ende dat de selve exactelyk worde naargekomen, SOO IST, dat wy, hier op gesien de berichten van de respectieve Officieren, ende Regenten van de plaetsen ende dorpen van dit ressort, om voor soo veel doenelyck onder Godts genaade de voorf: ongelucken ende Schaede van brandt af-te-keeren, Ordonneren ende statueren, gelyck wy ordonneren ende statueren by desen.

Eerstelyk dat vierthien dagen naer de Publicatie deses gedaen sal worden eene generaele Visitatie, in jeder Plaetse ofte Dorp van dit Ressort in het Overquartier van Gelderlandt, door den Scholtis, twee Schepenen, ende Secretaris der plaetsen, met assumptie van eenen Timmerman, ende Metselaar, om te sien en te examineren, of alle Gebouwen, Brouweryen, Esdens, Smitsen, Stoven, Backovens, ofte andere plaetsen daar men vuur stookt, ofte gebruyckt,

bruyckt, aldaer in sodanige behoorlyken staat fyn, en of aldaer geene balcken of holt-werck, voornamentlyck in de brandmuyren of schoorsteenen, in, ofte te naer leggen, dat van de selve geen gevaer ende ongelucken van Brandt te vreesen ofte te verwachten syn.

Belasten de voorn: Scholtis ende Schepenen als ook de repective ingesetenen, de welcke sulx sal mogen aengaen, van in alle Huysen, Wooninghen, Brouweryen ende Stoockeryen, Smitsen ende Efdens goede ende deughtsaeme Schoorsteenen te doen maecken, ende te hermaecken, voor soo verre de selve by de voorschreve generaele Visitatie defectueus, ofte gevaerlyk bevonden sullen bevonden worden.

Tot dien bevelen wy mits desen, dat alle Schoorsteenen, soo wel van Brouweryen ende Stoockeryen, Smitsen, ende Efdens, als van de wooningen, ten minsten vier voeten boven het Dack met Metselwerck sullen moeten opgevoert worden, ende sulx binnen den tydt van twee maenden, naer dat de voorschreve generaele visitatie sal wesen gedaen, ende die eventuelyck te bevinden defecten door Scholtis, ende Schepenen voorschreve aen de respectieve Eygenaeren, ofte Inwoonderen aangeweesen sullen syn, ten fine van verbeteringhe ofte reparatie, de welke binnen den voorschreven tydt van twee maenden sal moeten gedaen syn, op p[er]ne van dry gulden Brabants by de suymighe *ipso facto* te verbeuren voor jeder defect, dat niet verbetert sal wesen, ende het dobbel van dyen ten laste van die ghene, de welke daer inne suymig mogten blyven tot de naeste visitatie hier onder te vermelden, ende dat daerenboven den Officier van de plaetse de voors: defecten op coste van de nalaetige, ten eersten sal laten opmaecken, ende verbeteren, waer toe den selven Officier expresselyk gelast, ende geauthoriseert wordt mits desen.

Wyders soo worden Scholtis ende Schepenen, doende
de

de bovengemelte generale Visitatie gelaft en geauthoriseert, om de respectieve plaatsen en Dorpen naar-te-sien, en te examineren, of aldaar voorhanden is genoegsaam, en bequaeme Brand-gereetschap van Ledderen, Brand-haacken, en leedere Emmers, en sulx by provisie binnen Echt begroot tot acht Brand-ledderen, acht Brand-haacken, en dertig leedere Emmers, in jeder Hondschap daar onder ressorterende vier Ledderen, en vier Brand-haacken met ses leedere Emmers.

Voorts in de andere Plaatsen of Dorpen van den Ampte van Montfort, mitsgaders de Heerlykheden van Stevenfweerd, Ohe en Laack, ten minsten voor jeder Plaats twaalf leedere Emmers, ses Brand-ledderen, ende ses haacken.

Belastende dienvolgens aan de Regeerders van de respectieve Plaatsen en Dorpen, het geen aan de quantiteyt van de voorf: Brand-gereedschap by hun mogte ontbreken, binnen den tyd van eenen maand, na de voorf: Generaale visitatie, te doen maacken en by-brengen, en alle de selve Brand-gereedschap op bequaeme plaatsen by hun daar toe te designeren, te doen leggen, en bewaren in goeden staat, op pene dat by ontstentenisse ofte nalatigheyd tot laste van die Regenten sal worden voorsien.

En om voor-te-komen dat de voorf: Brand-gereedschap niet en worde vermist, bedorven, ofte verwaarloost, hebben wy hier mede strictelyck verboden, dat niemant wie hy ook soude moghen wesen, het een off ander van de voorf: Brand-gereedschappen tot syn eyghen behoeff, off gerieff, buyten noodt van vuur off Brandt, sal moghen gebruycken op de Amende van dry Gulden Brabants hier boven gestatueert.

Item worden de voorf: Scholtis ende Schepenen doende de eerste Generale visitatie, hier mede gelaft ende geauthoriseert, om ter plaatse daar geene Putten, wa-

terpoelen, Rivieren, of Beecken naast aan de Huysen gelegen sijn, alnoch ter eerste bequaeme tydt, ende ten minsten binnen twee maanden naar de voorf: Visitatie, te doen maaken Putten off Waterpoelen, die altoos water houden, ende tot vermydinghe van ongelucken, met eenen Tuyn omvanghen sullen worden, ende aan jeder der selver gestelt eene ofte twee Putvloeten op sleetden den geheelen Sommer met water aangevult tot besorghinghe van alle het welcke, ende van dat sulx in behoorycken staat gehouden worde, de Regenten van de respective plaatsen wel ernstelyck belast worden mits desen;

Om voorders alle het ghene voorf: te besorghen, ende alle gevaar of ongelucken van Brandt te precaveren voor soo veel mogelyck, soo Ordonneren wy dat Jaarlyx eene ordinaire Visitatie sal gehouden, ende gedaan worden in de Maandt October door de respective Scholtis, met twee Schepenen, ende Secretaris, geassisteert van den Brandmeester hier naar breeder vermelt, om te doen alle de selve devoiren, visitatien, ende voorsieninghen gelyck hier boven van de eerste Generale visitatie is geseyt, ende gestatueert.

Voorts met expressen last aan de voorf: Gerichts Personen, om van de gemelde ordinaire Jaarlyke Visitatie, ende van het ghene sy daar omtrent bevonden sullen hebben, binnen vierthien daghen daar naar, aan desen Hove toe-te-senden eene ordentelycke verclaaringhe, op den voeth ende pœnen als by het Reglement op het repareren der weghen van den Jaare 1696. is gestatueert.

Ende in aanmerckinge van dat alle Verteeringhen de welcke ten laste van de Gemeentens plaghten te geschieden by foodanighe, off andere occasien, volghens haar HOOGH-MOGENDE Reglement van den seven en twintigsten November 1733. verboden sijn, soo verclaaren wy hier mede, dat ter sackete van de hier boven geordonneerde Visitatie ende devoiren, inbegrepen het opstellen ende

de indienen van de gemelte Verclaaringhe, by provisie betaalt sal moghen worden aan den Scholtis dry gulden Brabants, aan jeder Schepen achthien stuyvers, aan den Secretaris ofte gericht's Schryver twee gulden, ende aan den Bode twaalff stuyvers, munte als vooren; ten laste van jeder gemeente daar de Visitatie in maniere voorsal geschiedt syn, behoudens dat voor de Visitatie die tot Echt, ende in de onderhoorighe Hondtschappen insgelix staat te geschieden, het dobbel van het voorschreve Taxaat sal moghen betaalt worden.

Dat in die Dorpen daar sich maar eenen Schepen bevindt, de plaats van den tweeden ter saake van de voors: Visitatie sal worden gesuppleert door den Borghe-meester op belooninghe als boven.

Om het ooghmerck van desen Reglemente beter te bereycken, soo lasten en bevelen wy hier mede oock, dat in jeder Gemeente door de respectie Regeerders ten eersten sal gekosen, ende aangestelt worden eenen bequaemen Persoone tot Brand-meester van de Gemeente, de welcke het geheel Jaar door syn eyghen werck maaken sal, dat het gestatueerde by desen exactelyck worde achtervolght en geobserveert, ten welcken eynde de voors: Brand-meesters boven de voornoemde gerichtelycke Visitatie, alnoch alle dry Maanden doen sullen eene particuliere, ende gehouden syn van dese haare respectie vier Visitatie in het Jaar, ende vierthien daghen naar dat jeder der selve geschiedt sal syn, op den eerst volghenden gericht's dagh aan de respectie Officieren ende Regeerders daar van behooryck rapport te doen, ten eynde alle eventuele gebreecken, ende contraventien, als dan promptelyk moghen geredresseert ende gebeetert worden.

Ende nopende de belooninghen van foodanighen Brand-meester, soo autoriseren wy de respectie Regeerders, om met kennisse van de principaalste Ge-erffdens, daar

(VIII)

daar over te moghen convenieren, soo als sy ten profyte van de Gemeentens 't beste sullen kunnen doen.

Om alnoch voorders alle gevaaren ende ongelucken van Brandt, soo veel moghelyck is te precaveren, soo wordt hier mede wel strictelyck verboden eenighe Asschen op de Misthoven, in Stallingen, of Schuyren uyt-te-werpen, dan sal een jeder gehouden wesen de selve te brenghen, ende te leggen in eene besondere Asch-kuyle, ofte plaatse buyten alle gevaar, ende gelyck daar toe door de respectieve Regenten expresselyck voor jeder Huys-gefinde aangewesen ende geordonneert sal worden.

Overfulx sal het aan niemant gepermitteert weesen van eenighe holdt, of andere Asschen te brenghen, of neder te schudden op de Solders, of andere gevaarlycke plaatsen, op de pæne van dry gulden Brabants hier boven vermelt.

Soo interdiceeren, ende verbieden wy ten eynde voorschreve oock, van eenigh Rysch of Schans-houdt, Strooy, ende Heyde tegens de Gehuchten ofte vast daar aan op de gemeene straate neder te leggen, ofte op-ter-bermen, ende dat niemant eenigh Hooy, Strooy, ende Kave, sal moghen leggen op de Solders, teghens de Schoorsteen, ofte Vuur-plaatsen, maar sal een jeder daar mede ten minsten ter breedte van twee voeten van de selve Schoor-steenen moeten af-blyven.

Oock en sal niemant vermoghen eenighen Torff, Rys-houdt, Vlaggen, ende Heyde te leggen, of bermen binnen de Keuckens van hunne wooninghen ontrent Vuyrsteden, Ovens, Efdens, ofte Genever ketels, gelyck sulx meermaalen ten uysterste gevaarlyk bevonden is, alles op de pænen hier vooren vermelt.

Daaromme wy verners, tot vermydinghe van alle pe-ryckel ende schaade van Vuur ende Brandt, wel ernstelyck verbieden, dat men eenigh Vlasch sal moghen swinghen by tyde van avondt, ofte nacht, met licht van de Keersse ofte Lampe.

Item

Item dat niemant voortaan vermoghen fal by avonden, nacht, ofte ontyden te gaan in Schuyren, Stallen ofte andere gevaarlycke plaatsfen opentlyck met Lampe, Keerffe of ander Licht, maar fal een jeder gehouden wesen van hem in sulcken Val te bedienen van eene bequaeme Lanterne ofte Luchte.

Nochte by daghe ofte nachte in Schuyren Stallen, of andere forghelycke plaatsfen fal moghen Taback roocken.

Ende dat niemandt naarby de Huyfen, Schuyren ofte Stallingen, strooy, of hooy bermen, fal moghen lossen eenighe vuur-roers, nochte daar-omtrent aansteecken eenighe soo genoemde sint Mertens, of andere vuren, waar door peryckel van Brandt soude kunnen ontstaan, al mede op de pæne van dry gulden Brabants hier boven vermelt.

Ingevallye effenwel niet tegenstaande alle de voorsprecautien, en versieninghen, onverhopenlyk Vuur off Brandt in een Huys, Schuyr ofte Stallinghe quaeme te ontstaan, soo fal als dan den eygenaar ofte inwoonder gehalden syn aanstonts naabyren hulp te roepen, ende uyt jeder Rot der Gemeente, ende voor al uyt het naast aangelegene Rot, alle bequaeme Mans persoonen met de inwoonders, ende naabyren terstondt moeten tot hulpe komen, jeder versien met eenen emmer vol water, om soo doenelyck den Brandt by tydt noch te Blussen of verdelgen.

Tot bevoorderinghe van dien fullen de Rotmeesters van jeder district besorghen, dat aanstonts oock de hier vooren gemelte Put-vlooten, als mede de Brand-ledderen, Vuur-haacken, ende leedere emmers gebracht werden ter plaatse alwaar den Brandt ontstaan sal syn, ende voorts besorghen, dat water met tonnen ende kuypens, ofte desgelyx, worde bygevoert, alles wederom op de verbeurte van de voorschreve Amende.

Sullende die Rotmeesters op de selve pæne, naar het

Blussen, van den Brandt, oock gehouden syn te besorghen, met ende neffens den Brand-meester dat alle de voorschreve Brand-gereetschappen ter behoorlycke plaatse wederom gebraght, ende geleght moghen worden ter bewaaringhe.

Wyders in onverhopten vall van dat den Brandt soodanigh moghte toenemen, datter geene apparentie waare van den selven daatelyck te kunnen Blussen of verdelgen, soo sullen de Regenten van de plaatse (welcke oock gehouden syn van haar te laten vinden by alle soodanighen voorval van Vuur of Brandt op de pæne voors: van dry gulden Brabants, ten waare hunne onschuldt by eenigh wettigh beletsel bewyfen kunnen) doen ter handt nemen alle andere noodighe ende bedenckelycke middelen tot verhoedinghe van verneren Brandt ende Schaade, soo met het afreken van Huysen, als nederwerpen van Schuyren, Stallen, ende andere gehuchten, oock soo verre als naar hun Oordeel, den noodt sal komen te vereysschen.

In welcken gevalle den Schaade der aldus af-geworpen of gebroken Huysen ende gehuchten, te samen sal worden gedraaghen by de naabuyren, welckers Huysen daar met bevrydt ende bewaart syn geweest, tot goedt-duncken ende uytspreecke van het Gericht, ingevolgh Landt-Recht pag: 104. art: 16.

Ende of des niet te min een eygenaar ofte inwoonder tegens soodanigh af-werpen, of af-breeken van syn Huys, of gehuchte, hinder of stoornisse quaeme te doen, sal niet alleen verbeuren de boven gemelte pæne, maar oock andere meerdere naar gelegentheyd van saake.

Tot dyen alnoch bevelende aan de voors: Regenten, om aanstonts naar het Blussen ofte ophouden van den Brandt, ter plaatsen daar den selven ontstaan is nauwkeurig te vernemen, ende te ondersoecken op de oorfaake ende oorspronck van dyen, om de voors: Informatien te doen

(XI)

doen dienen daar ende alsoo men naaderhandt sal vinden te behooren , ende sulx op pæne van ses guldens Amende jeder reyse te verbeuren.

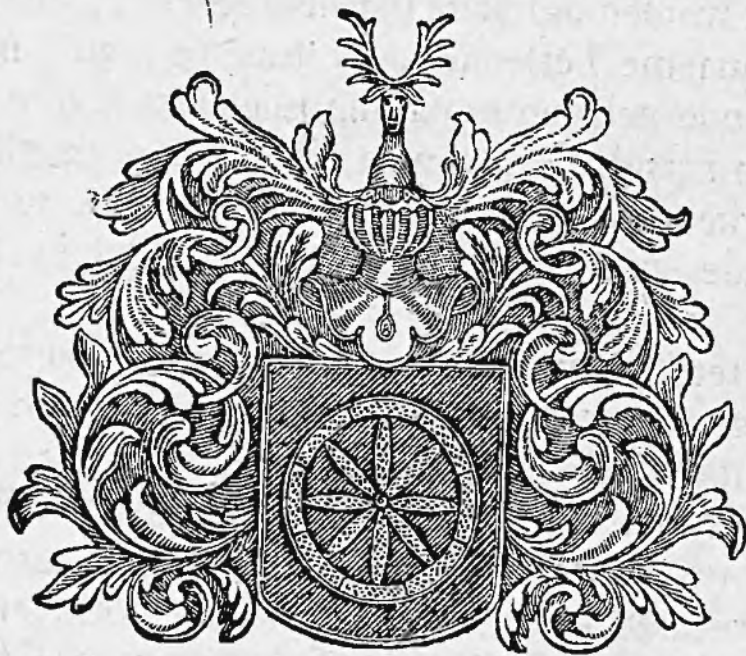
Eyndelyck Ordonneren wy dat ter plaatsen, daar het gevoeghelyck sal kunnen geschieden, Nacht-roepers of Clappermans onder behoorycke belooninghe, ende Ordre, aangestelt sullen worden, ofte ten minsten ende tot spaaringhe van die onkosten, gereguleert, ende gecommandeert worden ordinaire Nacht-wachten, van twee of meer bequaeme Persoonen, by tour beurten, naar de groote, ende gelegentheyd van jeder plaats ofte Dorp, om op den Brandt, Dieveryen ofte andere onheylen, als mede teghens de vagabonden te invigileren, teghen te staan, ende aan te brenghen, daar ende soo het behooren sal.

Tot beter Observantie van alle het welcke voorschreve, soo Verclaaren wy in conformiteyt van de boven gemelte haer HOOCH-MOGENDE Resolutie in dato den tweeden February 1732. dat alle de hier vooren gestatueerde pænen ofte Amendens *ipso facto*, ende sonder forme van Proces executabel sullen wesen, ende wyders ten selven eynde gelastende de respectieve Scholtissen, of Officieren van dit Reglement Jaarlyx op sekeren daeghe van den Maandt September, ende sulx ten minsten vierthien daeghen voor het doen der voorschreve ordinaire Visitatie, ter gewoonelycker Plaats te republiceren en af-telesen, ende dat van dese republicatie in de verclaaringhe aan den HOVE toe-te-senden, expresse meldinghe gedaen sal worden.

Belastende allen ende een Jegelyck hun naar het ghene voorschreve puntuelyck te reguleren, ende dat ten dien eynde dese promptelyck sal worden gepubliceert, ende geaffigeert, daar ende alsoo men van onsent weghen gewoon is Publicatie, ende Affixie te doen. Actum in den RAADE tot VENLO den 20 February 1736. Was gepara-
pheert

(XII)

pheert *Aeff: Vt.* Onderftondt ter Ordonnantie van den
HOVE. Was onderteeckent *W. B. De Requilé.* Ter sy-
de ftondt een Zegel uytgedruckt in roode Hoftie over-
deckt met een witte papiere fterre.

Copie.